

Švestky na Pardubicku dozrály o tři týdny dřív

PARDUBICE Švestky v sadech Martina Vaňka z Kojic na Pardubicku dozrály o tři týdny dřív a česáči ovoce už otrhali. Teplé počasí urychlí i sklizeň podzimních odrůd jablek. Sucho způsobilo, že plody budou letos menší.

„Všechno zraje dřív. Švestky bychom normálně česali možná až tento týden, kvůli tomu teplu už je máme sklizené. Všechno je o tři neděle posunuté,“ řekl Vaněk.

Protože neprší aspoň jako loni, stromy nemají dostatečnou závlahu. Plody jsou proto menší, ne všechny se tak dostanou na běžnou spotřebu, ale zpracují se jinak, třeba na mošt. „Bude tam spousta nestandardů, které už se prodávají za mnohem nižší cenu,“ řekl sadař.

Kvůli suchu by se mu hodil závlahový systém. Je však poměrně drahý, navíc kolem sadů není zdroj vody. Labe teče asi půl kilometru až za hlavní silnici.

Podnikatel pěstuje řadu odrůd, oblíbené je mezi zákazníky červené sladké jablko Rubinola, křížence Rubinu. V sadech má i jabloně Glosster, Gala, Braeburn, Florina nebo Merlose. Staré odrůdy tolik na odbyt nejdu, je jim třeba nakyslé jablko Zvonkovo.

„Zvonkovo je žádaná odrůda v jiných oblastech než u nás na Pardubicku. Jezdí si pro ně lidé, které je pak v jiných regionech prodávají na trzích,“ řekl Vaněk. (ČTK)

Česká Třebová

Gymnázium bude opravené a bezbariérové

Zatímco si studenti českořebovského gymnázia užívají prázdnin, v budoucě se zabýdělí řemeslníci. Vznikají zde nové učebny fyziky a biologie. Celý objekt bude díky novému výtahu bezbariérový. Novinkou bude pro studenty venkovní prostor určený pro pozorování biotopů a přírodnin. Na pozemku školní zahrady vznikne jezírko a skalka. „Náklady na jednotlivé etapy jsou 16,95 milionů korun včetně DPH. Pardubický kraj ze svého rozpočtu hraje sumu 5,8 milionů korun, zbytek jsou peníze z evropského projektu IROP,“ řekl hejtmán Pardubického kraje Martin Netolický. (sk)

Žamberk

Střední škola má nového ředitele

Novým ředitelem Gymnázia v Žamberku se stal dosavadní zástupce ředitele Martin Tyč, který ve funkci střídá Jaroslava Kvapila. Pardubický kraj vyhlásil celkem 39 konkurzních řízení na obsazení pracovních míst ředitelů nebo ředitelky škol a školských zařízení zřízených krajem. (sk)

Česká Třebová

Celníci zabavili padělky za 60 milionů korun

Celníci na kontejnerovém překladišti v České Třebové zadrželi v několika posledních týdnech šály, pánská trika a dětské magnety. Šlo o padělky světoznámého výrobce oblečení. Hodnota originálů se blížila 60 milionům korun. Před několika dny se podařilo pardubickým celníkům odhalit padělky také na tuzemském trhu, a to v kamenném obchodě. (ČTK)

„Slovník spisovné češtiny je má Bible,“ říká autor křížovek

Česky, rusky, anglicky. Křížovky, osmisměrky, sudoku, kakuro. Patnáct let připravuje Jiří Zvolánek křížovky pro luštitel křížovkářského turnaje v rámci včera skončeného mezinárodního turnaje her Czech Open.

Stanislava Králová
redaktorka MF DNES

PARDUBICE Ořezané tužky s gumou, které se mu s velkou pravděpodobností už nevrátí, stohy připravených archů se soutěžními křížovkami, ale především velký elán. To symbolizuje práci Jiřího Zvolánka pro pardubický festival šachu a her.

Jeho majstrštykem je tajenka osmisměrky. Tu luštitelé získají po vyškrtání příjmení světových šachistů. Osmisměrku tedy mohou vyluštit i cizinci, neboť jeho osmisměrka nepočítá s českou diakritikou.

„To jsem si na sebe upletl bič. Bylo to kladně přijato a už 15 let křížuju a hledám jména šachistů tak, aby v přesně daném poli vždy zbyla pouze a jen tajenka. Není tam jediné písmeno nešachové,“ říká Zvolánek.

Popatnáct jste připravoval tajenky pro luštitel křížovkářského turnaje. Je čím dál těžší, co do křížovek dát, nebo máte pořád stejnou vlnu invence?

Nápadů mám moc. Tajenka se šachovou tematikou, které připravuji na Czech Open, mám v zásobě na pět let dopředu. Skutečně mám připraveno, co tam chci dát. Letos se tajenka týkala nové šachové figury, s níž se ještě nehraje.

Čím se řídíte při skládání osmisměrky?

Náročnost spočívá v tom, že se každé slovo musí s nějakým křížovat, jinak je osmisměrka vadná.

A když se při sestavování dostanete do úzkých?

To se mi stalo asi při třetím ročníku šachové osmisměrky. Naprosto čistě mi vycházelo slovo na pět písmen. Lidské pozadí.

Od Z nebo od P?

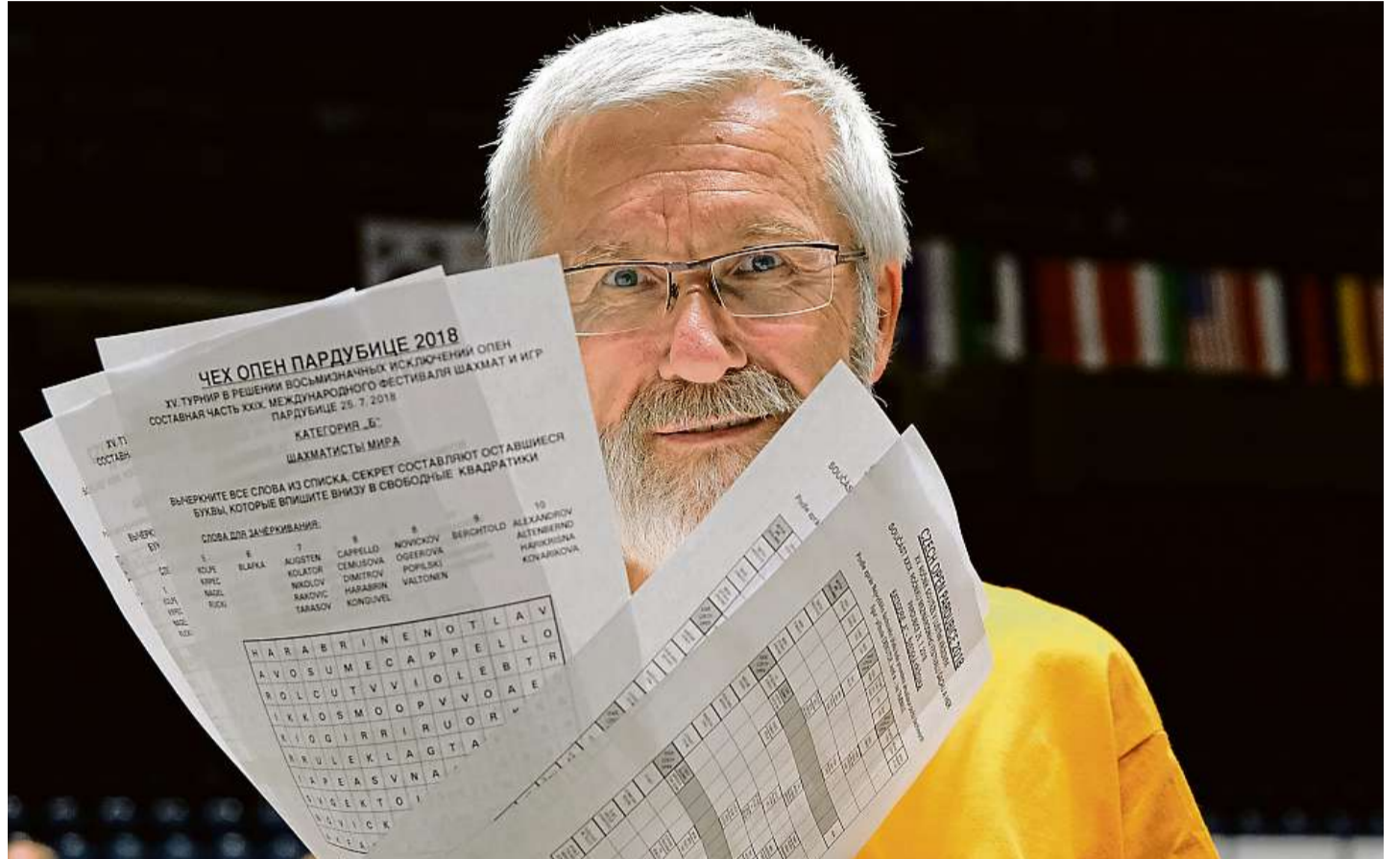
To druhé. Nejdříve jsem hledal, jestli takový šachista skutečně neexistuje. Kdyby byl, já bych ho použil. Indům nebo Irům je to jedno.

Na letiště bude jezdit další linka městské hromadné dopravy

PARDUBICE Lidé, kteří cestují na letiště, budou moci v následujícím roce využít novou linku městské hromadné dopravy. Vedení města k jejímu zřízení vede zvyšující se počet letů, a tudíž i pasažérů na pardubickém letišti.

Pro dopravní podnik to nebude znamenat žádnou velkou logistiku navíc - prodlouží stávající autobusovou linku číslo 9.

„Ta jede ze sídliště Dubina přes centrum, obsluhuje nejdůležitější přestupní zastávky a od března 2018 končí na zastávce Hlavní nádraží. Její prodloužení až na Letiště terminál by zajistilo další pravidel-

Luštění pro festival Jiří Zvolánek připravuje speciální křížovkářský den pro mezinárodní přehlídku Czech Open. Foto: Michal Klíma

A jak z toho ven?

Byl jeden podobný, ale v příjmení bylo o písmenko víc. Nakonec skončila v koši. Nepodaří se vyměnit jedno písmeno, na to jsou navázána další písmena.

Jak dlouho vám trvá připravit soutěžní křížovky do následujícího ročníku? Skončí turnaj a už vymyslíte do dalšího?

Většinou v dubnu, květnu. Vrhnu se na to a dělám to nejednou. Nejvíce mi dá samozřejmě zabrat křížovka s osmisměrkou. U sudoku a kakura jen musím zvolit přiměřenou obtížnost. Či, aby luštilo co nejvíce lidí, proto volím přijatelnou formu. Když se budou luštitelé trápit, budu potrestaný já, že budu počítat stovky ztrátových bodů, oni budou naštvaní, že to nevyluštili.

Taková jasná přímá úměrnost...

Ano, když tu křížovku vyluští, je dobrý autor a budete mít dobrý dojem. Když ne, tak je blbý autor. Několikrát jsem to odnesl za jiné kolegy, ani ta křížovka nebyla ode mě.

Jsou Češi křížovkářský národ?

Rozhodně. Luští mraky lidí. Chodí sem luštit i mezi hrou šachisty, kteří tady hrají. Přijdou si sem spravit chuť.

Však třeba na internetových stránkách je toho nepřehledně.

„Informuje ředitel Dopravního podniku nové linky městské hromadné dopravy. Vedení města k jejímu zřízení vede zvyšující se počet letů, a tudíž i pasažérů na pardubickém letišti. Pro dopravní podnik to nebude znamenat žádnou velkou logistiku navíc - prodlouží stávající autobusovou linku číslo 9. „Ta jede ze sídliště Dubina přes centrum, obsluhuje nejdůležitější přestupní zastávky a od března 2018 končí na zastávce Hlavní nádraží. Její prodloužení až na Letiště terminál by zajistilo další pravidel-

Jiří Zvolánek

65 let

Vystudoval Střední chemickou školu v Pardubicích. Celý život dělal chemii, jak laboranta, tak na provozu. V pardubické Synthesii pracoval 30 let.

Účastní se nejrůznějších křížovkářských přeborů po celé republice, patnáct let vymyslí křížovky různého druhu pro luštitel v rámci tradičního turnaje šachu a her Czech Open.

Jenže to je z více než 80 procent paskvil.

V čem?

Dělá je počítač. To je špatně. Nemá duši, jen si napíše tajenku a on to dojde. To je křížovkářská práce? Vyrábět křížovku to je to nejhezčí. Já si o všem rozhodnu, je to moje duševní dílo a jsem na něj pyšný, nebo liti do koše.

Jaká byla vlastně vaše cesta ke křížovkám?

Naučil mě to můj děda, který mě násilnou formou naučil milovat křížovky. Neměl vzdělání, byl to skladník, ale měl selský rozum. V jedenácti letech mi vyrobil malou křížovku. Lehkou. Pak mi vyrobil dal-

ší, ale vložil do ní slovo, které jsem v těch letech nemohl znát. Ale dal mi ho do nápovědy. A takhle mě pěkně pedagogicky přivedl ke křížovkám. Až jsem tomu propadl.

Jak dlouho se jim tedy věnujete? Krátce. Teprve 53 let.

Co je vaše civilní povolání? Uplatníte tam svoji zálibu v křížovkách a luštění?

Byl jsem chemikem, možná analytické myšlení. Všechno si prověřuji, nevěřím na první dobrou. Každé písmeno kontroluji. I teď mi to někdy ujede. Na množných číslech jsem prohrál několik přeborů.

Jak třeba?

Třeba ovoce. Je to jablko, nebo jablka? Autoři pak nabídnou libvější řešení a necháte tam špatná písmena a za každé políčko je ztrátový bod.

A co je tedy luštitelsky správné? Nechám volné políčko a počkám, jak se vyvine křížovka. Vyplním ho podle toho, co tam bude do kříže.

Sednete si takhle v klidu ke křížovce? Musím, samozřejmě. Abych poznal pero jiných autorů.

O básníkovi se dá říct, že má svůj rukopis. Má svůj styl i autor křížovky?

„S pomocí krajských dotací jsme opravili střechu. A zkusíme dotace záchranu architektonického dědictví, abychom mohli odstranit největší boláky. Jeden strop je skoro v havarijním stavu,“ řekl starosta. Zámecký park, který má kolem pěti hektarů, město poskytuje pro kulturní a volnočasové akce. Letos je v něm poprvé letní kino. Loni město v parku otevřelo nové discgolfové hřiště, disky hráči hází do vzdálených košů, lze si v něm zahrát také petanque. „Park žije pořád, občané si tam našli cestu. Slavili jsme v parku 725 let města, za dva dny přišlo 500 lidí,“ řekl Schejbal. (ČTK)

Něco mezi. Některé křížovky si troufnu říci, že poznám.

Když vyrobíte křížovku se svým jménem na zakázku, kolik tak stojí?

Je to v řádu několika mála stovek korun. Jsou autoři, kteří se tím živí, ale ti jedou non stop. Možná by mi to vzalo radost z vlastního luštění.

Objevují se nové styly?

Je jich přes sto druhů. Přibývají je-tické modifikace a klony. Třeba křížovky střídavě mozaikové. Vznikají i nové. Jsou zde tvůrčí autoři a vymyslí novou odrůdu.

Co byste řekl, že musí křížovkář bezpodmínečně ovládat?

Musí mít výbornou paměť. A možná mít až dokonalou znalost českého jazyka. To je základ. Mám doma stovky slovníků, ale nejčastěji používám Spisovný slovník jazyka českého. Čtyř nebo osmisměrný. To je Bible křížovkáře. Nemůžu použít slovo, které v tomto slovníku nenajdu.

Ke jménu si přidáváte přídomek Křížovka. Máte ho v obcance?

Ne, ale používám ho s radostí a úctou k těm čtverečkům. Přezdívku mi dal jeden pardubický číšník. A protože Jirků už tam chodilo moc, zapsal si mě jako Křížovka a už mi to zůstalo.

Hrochův Týnec chce na zámku zřídit knihovnu

HROCHŮV TÝNEC Město Hrochův Týnec na Chrudimsku chce v zámku, který je od roku 2010 opuštěný, zřídit polyfunkční centrum. Letos poprvé žádalo o dotace, ale neuspělo.

„Až se nám podaří sehnat finanční prostředky, mohla by tam být knihovna, výstavní prostory, do budoucna i ubytování a přestěhovali bychom tam základní uměleckou školu,“ řekl starosta Petr Schejbal.

O peníze město žádalo ministerstvo kultury, byl ale desetinasobný převis žádostí. Starosta odhaduje, že oprava zámku bude stát 60 až 80 milionů korun, což z rozpočtu města s 1 800 obyvateli nevládne.

„S pomocí krajských dotací jsme opravili střechu. A zkusíme dotace záchranu architektonického dědictví, abychom mohli odstranit největší boláky. Jeden strop je skoro v havarijním stavu,“ řekl starosta. Zámecký park, který má kolem pěti hektarů, město poskytuje pro kulturní a volnočasové akce. Letos je v něm poprvé letní kino. Loni město v parku otevřelo nové discgolfové hřiště, disky hráči hází do vzdálených košů, lze si v něm zahrát také petanque. „Park žije pořád, občané si tam našli cestu. Slavili jsme v parku 725 let města, za dva dny přišlo 500 lidí,“ řekl Schejbal. (ČTK)